

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

“น้ำมัน” นับได้ว่าเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ของประเทศไทย และมีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจตามภาคต่าง ๆ นั้นจำเป็นที่จะต้องใช้พลังงานเพิ่มขึ้น และส่วนใหญ่เป็นความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์น้ำมันเป็นหลัก แม้ว่าการจัดหาน้ำมันจะสามารถหาได้จากแหล่งผลิตภายในประเทศที่สำคัญ อาทิ จากแหล่งสิริกิติ์ บ่อน้ำมันฝาง เป็นต้น แต่ปริมาณที่ได้ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ภายในประเทศ ทำให้ต้องมีการนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศในปริมาณที่สูงมากและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ระดับราคาน้ำมันในประเทศจึงขึ้นอยู่กับระดับราคาน้ำมันในตลาดโลกเป็นสำคัญ ซึ่งหากราคาน้ำมันในตลาดโลกมีความผันผวนหรือเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นผิดปกติ ย่อมที่จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยโดยตรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยผลกระทบของราคาน้ำมันจะเกิดในลักษณะที่ประเทศไทยในฐานะผู้ผลิตที่ใช้ น้ำมันเป็นปัจจัยการผลิต ต้องแบกรับภาระส่วนเพิ่มของราคาน้ำมันที่จะต้องจ่ายเพิ่มให้กับผู้ที่เป็นเจ้าของน้ำมันที่ไทยนำเข้ามาจากต่างประเทศ จึงสันนิษฐานได้ว่าประเทศไทยจะต้องสูญเสียรายได้ส่วนหนึ่งเพื่อไปเพิ่มให้กับราคาน้ำมันที่เป็นปัจจัยการผลิตออกไป ซึ่งการสูญเสียรายได้ดังกล่าว จะส่งผลกระทบทำให้รายได้ประชาชาติลดลง ซึ่งหมายถึงการลดลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ(Gross Domestic Product: GDP) หรือการก้าวเข้าสู่ภาวะการถดถอยทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ส่วนในด้านการผลิตจะสันนิษฐานได้ว่า ผู้ผลิตจะต้องแบกรับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น ซึ่งต้นทุนที่เพิ่มขึ้นนี้ถือเป็นภาระส่วนเกิน(Excess Burden) ที่ผู้ผลิตต้องแบกรับหากผู้ผลิตไม่มีอำนาจต่อรองทางการตลาด แต่หากผู้ผลิตมีอำนาจต่อรองทางการตลาดผู้ผลิตก็สามารถผลักภาระไปสู่ผู้บริโภคได้ด้วยการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้า ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาภาวะเงินเฟ้อที่เกิดจากแรงผลักดันด้านต้นทุนการผลิต(Cost push Inflation) และมีผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในภาพรวม และการที่รายได้ประชาชาติลดลง ย่อมส่งผลกระทบทำให้รายได้ของประชาชนโดยทั่วไปลดลง อำนาจในการจับจ่ายใช้สอยลดลง เกิดการถดถอยทางเศรษฐกิจ ระดับ

การผลิตต้องปรับลดลงตามอำนาจซื้อที่เป็นฐานการตลาด ก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานเพิ่มมากขึ้น นำมาซึ่งปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมต่าง ๆ ตามมาก่ออีกมากมาย จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้เกิดการศึกษาดังผลกระทบบของการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันที่มีต่อตัวแปรต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจมหภาคของประเทศไทย ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้ ข้อมูลตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคเป็นข้อมูลทศนิยมรายไตรมาสในช่วงไตรมาสแรก พ.ศ.2536 ถึง ไตรมาสที่ 2 พ.ศ.2547 จากธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ภาษี ราคาน้ำมันภายในประเทศ อัตราดอกเบี้ย การบริโภคของภาคเอกชน การลงทุนของภาคเอกชน การใช้จ่ายของภาครัฐบาล การส่งออกและการนำเข้าสินค้าและบริการ และปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ โดยทำการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยวิธี cointegration และ error correction ตามวิธีของ Johansen ซึ่งจากการทดสอบความนิ่งของข้อมูล พบว่าทุกตัวแปรมีค่า order of integration เดียวกัน จึงไม่จำเป็นต้องตัดตัวแปรตัวใดออก และผลการทดสอบ cointegration และ ECM พบว่าราคาน้ำมันมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนของภาคเอกชนมากที่สุด รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การนำเข้าสินค้าและบริการ การบริโภคของภาคเอกชน อุปสงค์การถือเงิน ภาษีและสุดท้ายคือ อัตราดอกเบี้ย อธิบายได้ดังนี้คือเมื่อราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อลิตรจะส่งผลกระทบต่อทำให้การลงทุนของภาคเอกชนลดลง 119,928.9 ล้านบาท รองลงมา ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศกล่าวคือเมื่อราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อลิตรจะส่งผลกระทบต่อทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศลดลง 54,478.8 ล้านบาท ผลกระทบอันดับที่ 3 การนำเข้าสินค้าและบริการคือ เมื่อราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อลิตรจะส่งผลกระทบต่อทำให้การนำเข้าสินค้าและบริการลดลง 52,389.2 ล้านบาท ผลกระทบอันดับที่ 4 การบริโภคของภาคเอกชนคือเมื่อราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อลิตรจะส่งผลกระทบต่อทำให้การบริโภคของภาคเอกชนลดลง 5,929.5 ล้านบาท ผลกระทบอันดับที่ 5 อุปสงค์การถือเงินคือเมื่อราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อลิตรจะส่งผลกระทบต่อทำให้อุปสงค์การถือเงินลดลง 1,366.0 ล้านบาท ผลกระทบอันดับที่ 6 ภาษีคือเมื่อราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อลิตรจะส่งผลกระทบต่อทำให้ภาษีลดลง 627.5828 ล้านบาทและผลกระทบอันดับสุดท้าย อัตราดอกเบี้ยคือเมื่อราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อลิตรจะส่งผลกระทบต่อให้อัตราดอกเบี้ยลดลงร้อยละ 0.16968

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันที่มีต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคพบว่า การเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันส่งผลกระทบต่อตัวแปรการลงทุนของภาคเอกชนมากที่สุดเนื่องจากน้ำมันเป็นปัจจัยการผลิตหลักในภาคการผลิตต่าง ๆ ดังนั้นรัฐบาลจึงควรคำนึงถึงการใช้น้ำมันในภาคการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในส่วนของการนำเข้าการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันมีผลทำให้การนำเข้าของประเทศลดลง และอาจจะเนื่องมาจากผลของอัตราแลกเปลี่ยนหรือค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลง นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันยังกระทบต่อการบริโภคของภาคเอกชนกับความต้องการถือเงินซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยที่ราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้นมีผลต่ออัตราเงินเฟ้อภายในประเทศ ทำให้ราคาสินค้าในท้องตลาดปรับตัวสูงขึ้นความต้องการบริโภคของประชาชนและความต้องการที่จะถือเงินเพื่อใช้จ่ายจึงลดลงประกอบกับผลกระทบของราคาน้ำมันที่ทำให้ภาษีที่รัฐเก็บได้และอัตราดอกเบี้ยลดลง ซึ่งทำให้การขยายตัวของเศรษฐกิจมีแนวโน้มลดลง น้ำมันจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ไม่อาจมองข้ามได้ดังนั้นรัฐจึงควรให้ความสำคัญในการแก้ปัญหา และหาทางป้องกันเพื่อไม่ให้ภาวะของการขาดแคลนน้ำมันหรือภาวะราคาน้ำมันแพงเป็นสาเหตุของการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยครั้งต่อไป

6.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ในการทำการศึกษารั้งนี้พบว่าข้อมูลราคาน้ำมันภายในประเทศมีค่าการปรับตัวเพิ่มขึ้นที่ไม่ชัดเจนมากนัก เนื่องจากในระยะหลังได้มีการตรึงราคาน้ำมันทำให้ข้อมูลอนุกรมเวลาของราคาน้ำมันมีค่าที่บิดเบือนไปจากค่าจริงบ้าง สำหรับผู้ที่สนใจจะทำการศึกษาในครั้งต่อไปอาจจะพิจารณาค่าจากข้อมูลทุติยภูมิเทียบกับข่าวและสถานการณ์ทางหนังสือพิมพ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลดิบที่ใกล้เคียงกับค่าความเป็นจริงมากที่สุด
2. ในส่วนของข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้เป็นข้อมูลดิบรายไตรมาส อาจจะทำให้จำนวนข้อมูลที่ใช้ในการประมาณค่ามีไม่มากพอ ในทางปฏิบัติถ้าต้องการความแม่นยำของแบบจำลองที่มีค่าสูงกว่านี้ควรเลือกระยะเวลาของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นช่วงเวลาสั้น ๆ คือ รายเดือน เพื่อเป็นการเพิ่ม degree of freedom ซึ่งจะช่วยให้ผลการวิเคราะห์มีความละเอียดและถูกต้องมากยิ่งขึ้น
3. ในส่วนของวิธีการศึกษาเนื่องจากแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้เป็นแบบจำลองภาวะดุลยภาพทั่วไป การวิเคราะห์โดยวิธีโคอินทิเกรชันและออร์เรอร์คอเรชันทำให้ได้ผลการศึกษาที่ยังไม่ค่อยชัดเจนเนื่องจากในการอธิบายผลของกระทบของราคาน้ำมันต่อตัวแปรต่าง ๆ

ไม่สามารถระบุค่าระดับนัยสำคัญของแต่ละผลกระทบได้ เพื่อที่จะดูผลกระทบที่แท้จริงว่าราคาน้ำมันมีผลกระทบต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจตัวใดบ้างมาน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นการอธิบายในรูปของค่าตัวทวิ ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยและนำค่าสัมประสิทธิ์ต่าง ๆ ที่มาทำการหาค่าสัมประสิทธิ์ของระบบสมการเพื่อจะได้ผลการศึกษามีความเหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved